

prima instanță: Gh. Gorun
instanța de apel: L. Popova, M. Moraru, L. Bulgac

dosarul nr. 3ra-506/14

DECIZIE

11 iunie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Svetlana Filincova

Judecătorii Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari, Elena Covalenco, Galina
Stratulat

examinînd recursul declarat de către Corneliu Chisilița, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Corneliu Chisilița împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014, prin care a fost respins apelul declarat de către Corneliu Chisilița și menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 24 octombrie 2013

c o n s t a t ă

La 15 mai 2013 Corneliu Chisilița a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 23 februarie 2013 Corneliu Chisilița a intrat în Republica Moldova pe la punctul vamal Leușeni-Albița cu automobilul de model BMW 525 cu n/î CA 2080 TA, pe care l-a declarat prin acțiune și a prezentat actele necesare privind apartenența dreptului de folosință asupra mijlocului de transport.

La momentul perfectării vinietai i-a fost declarat că nu are dreptul de a introduce acest mijloc de transport în Republica Moldova pe un termen de 180 zile, eliberîndu-i vinieta pentru 90 zile. Colaboratorii vamali i-au explicat că acest automobil anul recent s-a aflat deja în țară, respectiv nu poate fi eliberată vinieta pentru 180 zile.

Reclamantul a informat colaboratorii vamali că el personal nu a introdus acest automobil în țară, respectiv, conform legislației în vigoare, are dreptul de a introduce mijlocul de transport pe un termen de 180 zile.

Consideră că referirea colaboratorilor vamali la faptul că acest automobil a fost deja pe teritoriul Republicii Moldova în acest an este una ilegală, deoarece

legea nu interzice ca mijlocul de transport să fie introdus în țară pe parcursul unui an calendaristic de persoane diferite.

Astfel, persoana, oricare ar fi ea, are un drept stabilit prin legea expusă mai sus, cu plata vinietai, să introducă pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen de 180 zile un mijloc de transport, drept care i-a fost încălcat reclamantului.

La 09 aprilie 2013 a înaintat Serviciului Vamal o cerere prealabilă, prin care a solicitat recunoașterea dreptului încălcat a acestuia și eliberarea vinietai pe un termen de 180 zile. La 15 aprilie 2013 a primit răspuns la cererea prealabilă înaintată față de Serviciul Vamal.

Prin răspunsul său pîrîtul a indicat că, prevederile art. 10 al Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002 sunt perfect legale și se aplică corect, dar se referă nu la persoane, ci la bunurile acestora, iar în cazul dat la mijloace de transport. Respectiv, în atribuțiile Serviciului Vamal nu intră evidența persoanelor, ci a mărfurilor și mijloacelor de transport, trecute peste frontiera vamală. Or, autoturismul din litigiu a fost introdus în Republica Moldova la 23 februarie 2013, s-a aflat pe teritoriul țării de la începutul anului, adică de pe 01 ianuarie 2013 inclusiv, iar prevederile legale fac trimitere la anul calendaristic, care începe la 01 ianuarie și se termină la 31 decembrie. Astfel, acțiunile colaboratorilor vamali se înscriu perfect în cadrul legal, iar cererea reclamantului nu poate fi acceptată.

Corneliu Chisilița în susținerea pretențiilor sale a invocat că art. 10 al. (3) al Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr. 1569 din 20 decembrie 2002, prevede că persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art.20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20 iulie 2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate, pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni, în regimul vamal de admitere temporară, cu achitarea vinietai și cu respectarea următoarelor condiții:

- a) mijloacele de transport auto se află la evidență permanentă în alte state;
- b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare.

În coroborare cu norma enunțată și prevederile Legii contenciosului administrativ, cere reclamantul de a considera ilegal refuzul Serviciului Vamal cu privire la recunoașterea ca fiind încălcat dreptul stipulat de art. 10 al Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002 și eliberarea reclamantului a vinietai pe un termen de 180 zile pentru automobilul BMW 525 cu n/î CA 2080 TA; obligarea Serviciului Vamal de a emite actul administrativ prin care să fie recunoscut ca fiind încălcat dreptul stipulat de art. 10 al Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002, cu eliberarea vinietai pe un termen de 180 zile pentru automobilul BMW 525 cu n/î CA 2080 TA.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24 octombrie 2013, a fost respinsă acțiunea.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014, a fost respins apelul declarat de către Corneliu Chisilița și menținută hotărîrea Judecătorei Rîșcani municipiul Chișinău din 24 octombrie 2013.

La 28 februarie 2014 Corneliu Chisilița a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea hotărîrilor judecătorești și pronunțarea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurentul în motivarea recursului a indicat că, instanța de apel la pronunțarea deciziei a motivat că răspunsul Serviciului Vamal din 15 aprilie 2013 nu face parte din acte administrative și nu constituie temei al acțiunii în contenciosul administrativ, în cazul în care Serviciul Vamal nu a emis careva act administrativ cu caracter individual care lezează dreptul pretins a reclamantului.

Concluziile date sunt eronate, în cazul în care obiectul acțiunii în contenciosul administrativ, conform art. 3 al Legii contenciosului administrativ, constituie și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri privind recunoașterea unui drept recunoscut de lege, în care cel puțin una dintre părți este o autoritate publică sau un funcționar al acestei autorități.

Or, prin prisma art. 2 al Legii contenciosului administrativ, contractul administrativ și nesoluționarea în termenul legal al unei cereri sunt asimilate actului administrativ. Respectiv, refuzul Serviciului Vamal de a satisface cererea de eliberare a unui act administrativ, cade sub incidența Legii contenciosului administrativ.

Vis-a-vis de fondul cauzei, recurentul a indicat că Legea cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr. 1569 din 20 decembrie 2002, reglementează dreptul persoanei fizice și nu se referă la bunuri, care nu dispun de drepturi, obligații sau de alte careva înlesniri în legislația națională și internațională.

În conformitate cu art. 434 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale.

Colegiul constată că, Corneliu Chisilița la 28 februarie 2014 a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014, în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărîrilor judecătorești din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 al. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

După cum s-a stabilit, Corneliu Chisilița s-a adresat cu cerere prealabilă Serviciului Vamal, prin care a solicitat recunoașterea dreptului său stipulat de art. 10 al Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice nr. 1569 din 20 decembrie 2002 și eliberarea reclamantului a vinietei pe un termen de 180 zile pentru automobilul

BMW 525 cu n/î CA 2080 TA, deoarece anterior solicitantul, pe parcursul aceluiași an calendaristic, nu l-a introdus pe teritoriul Republicii Moldova.

La 15 aprilie 2013 Serviciul Vamal a refuzat lui Corneliu Chisilița în recunoașterea ca fiind încălcat dreptul stipulat de art. 10 al Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002 și eliberarea solicitantului a viniței pe un termen de 180 zile pentru automobilul BMW 525 cu n/î CA 2080 TA, pe motiv că legea la care s-a făcut trimitere se referă nu la persoane, ci la bunurile acestora, în cazul dat la mijloace de transport. În continuare, autoritatea publică a menționat că autoturismul cu care Chisilița Corneliu a intrat la 23 februarie 2013 în Republica Moldova, s-a aflat pe teritoriul țării de la începutul anului, adică de pe 01 ianuarie 2013 inclusiv, iar prevederile legale fac trimitere la anul calendaristic care începe de la 01 ianuarie și se termină la 31 decembrie.

Prin acțiunea înaintată, Corneliu Chisilița contestă refuzul Serviciului Vamal din 15 aprilie 2013.

Colegiul reține ca fiind legale și întemeiate hotărârile judecătorești, prin care au fost respinse pretențiile lui Corneliu Chisilița din considerentele ce urmează.

Astfel, art. 20 Codul vamal reglementează prohibițiile la introducerea și scoaterea din Republica Moldova a mărfurilor și mijloacelor de transport. Or, din conținutul acestuia rezultă că mijloacele de transport care sunt prohibite de legislație de a fi introduse în Republica Moldova, urmează să fie scoase imediat din țară, scoaterea fiind efectuată din contul persoanei care trece mărfurile peste frontiera vamală.

Deci, organul vamal autorizează admiterea temporară numai a mijloacelor de transport care pot fi identificate și nu sînt prohibite de a fi introduse în Republica Moldova.

Art. 10 al. (3) lit. a) și b) al Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova nr. 1569 din 20 decembrie 2002 prevede că, persoanele fizice rezidente și cele nerezidente, prin derogare de la prevederile art.20 al Codului vamal al Republicii Moldova nr.1149-XIV din 20 iulie 2000, au dreptul de a introduce pe teritoriul Republicii Moldova mijloace de transport auto, indiferent de termenul de exploatare a acestora, doar în cazul în care vor fi declarate prin acțiune și plasate, pe un termen de pînă la 180 de zile dintr-o perioadă de 12 luni, în regimul vamal de admitere temporară, cu achitarea viniței și cu respectarea următoarelor condiții:

- a) mijloacele de transport auto se află la evidență permanentă în alte state;
- b) persoanele fizice rezidente să dețină în proprietate sau să aibă drept de folosință asupra mijloacelor de transport, fapt confirmat prin actele corespunzătoare; persoanele fizice nerezidente să fie proprietari ai mijloacelor de transport și să locuiască temporar în Republica Moldova, aceste fapte fiind confirmate prin actele corespunzătoare.

Din conținutul acțiunii, după cum a invocat Corneliu Chisilița, rezultă că acesta la 23 februarie 2013 a introdus pe teritoriul Republicii Moldova mijlocul de transport auto BMW 525 cu n/î CA 2080 TA, pe care l-a declarat prin acțiune, prezentînd și actul ce confirmă dreptul de folosință asupra automobilului, în vederea

plasării lui în regim vamal de admitere temporară pe un termen de 180 zile, cu eliberarea vinierei.

Organul vamal însă i-a refuzat introducerea mijlocului de transport pe termenul de 180 zile și i-a eliberat vinieta doar pentru 90 zile, pe motiv că acest autoturism pînă la data de 23 februarie 2013 s-a aflat pe teritoriul țării de la începutul anului, adică de pe 01 ianuarie 2013 inclusiv.

Colegiul reține că refuzul dat este întemeiat, deoarece art. 19 al. (2) Codul vamal garantează dreptul fiecărei persoane de a introduce și de a scoate din Republica Moldova mărfuri și mijloace de transport, cu excepția cazurilor prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative. Or, art. 10 al. (3) al Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002 prezintă o excepție vis-a-vis de mijloacele de transport auto ce se află la evidență permanentă în alte state, care expres indică că pînă la expirarea termenului acordat, conform regimului vamal de admitere temporară, mijloacele de transport auto urmează să fie scoase de pe teritoriul Republicii Moldova (lit. c, al. (3) art. 10).

Nu pot fi reținute argumentele recurentului precum că persoana, oricare ar fi ea, are un drept stabilit prin art. 10 al Legii nr. 1569 din 20 decembrie 2002, cu plata vinierei, să introducă pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen de 180 zile un mijloc de transport. Or, sarcina Legii cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova este de a stabili modul de trecere peste frontiera vamală a Republicii Moldova de către persoane fizice a mărfurilor, obiectelor de uz personal, inclusiv și a mijloacelor de transport auto. Deci, se referă nu la persoane, ci la bunurile acestora, în cazul dat la mijlocul de transport BMW 525 cu n/î CA 2080 TA.

Este eronată afirmația recurentului precum că acesta personal nu a introdus mijlocul de transport în țară pînă la 23 februarie 2013, respectiv beneficiază de dreptul de a introduce automobilul în Republica Moldova pe un termen de 180 zile, or al. (3³) art.10 al aceleiași legi expres prevede că, mijloacele de transport introduse în condițiile alin.(3) nu se pot afla pe teritoriul Republicii Moldova pe un termen mai mare decît cel stabilit de prezentul articol, indiferent de persoanele care le introduc.

Instanța de recurs reține că, legea nu-i limitează dreptul lui Corneliu Chisilița de a plasa mijlocul de transport în alt regim vamal, cu achitarea drepturilor de import.

În acest sens art. 67 al. (2) și art. 73 al. (1) Codul vamal prevede că, pe toată durata regimului vamal de admitere temporară, mărfurile și mijloacele de transport trebuie să rămînă în proprietatea persoanei străine. Ele nu pot fi vîndute, închiriate, subînchiriate, date în comodat, gajate, transferate sau puse la dispoziția unei alte persoane pe teritoriul Republicii Moldova decît cu acordul organului vamal, după plata drepturilor de import și efectuarea procedurilor vamale de punere în liberă circulație. Quantumul drepturilor de import se determină pe baza elementelor de taxare și a altor plăți în vigoare la data plasării bunurilor sub regimul vamal de admitere temporară.

Colegiul mai reține că, instanțele în motivarea hotărârilor au indicat că răspunsul Serviciului Vamal nu face parte din acte administrative și nu constituie temei al acțiunii în contenciosul administrativ.

Or, concluziile date sunt eronate, deoarece obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

Se consideră nesoluționare în termen legal a unei cereri refuzul nejustificat al unei autorități publice de a primi o cerere referitoare la un drept recunoscut de lege sau faptul de a nu răspunde persoanei în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii de către autoritatea publică, dacă prin lege nu este prevăzut alt termen de soluționare a cererii.

Actul administrativ, definit și prin Rezoluția (77) 31 „Cu privire la protecția individului față de actele autorităților administrative”, adoptată de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, constituie un act unilateral, cu caracter normativ sau individual, adoptat sau emis de către o autoritate publică sau de o persoană privată împuternicită prin lege sau printr-un act administrativ, în mod unilateral, în baza și în vederea exercitării legii, pentru nașterea, modificarea sau stingerea unor raporturi juridice de drept administrativ.

Dacă autoritatea publică, printr-o adresă, refuză emiterea unui act administrativ sau eliberarea unor acte, precum și în cazul în care cererea nu este examinată în termenul legal, persoana poate contesta inacțiunile autorității publice, care sunt asimilate actului administrativ.

Refuzul Serviciului Vamal de a elibera recurentului vinieta pe un termen de 180 zile pentru automobilul BMW 525 cu n/î CA 2080 TA, este asimilat actului administrativ și, respectiv, constituie obiect al acțiunii în contencios administrativ.

Deși instanțele au indicat că refuzul Serviciului Vamal nu constituie temei al acțiunii în contenciosul administrativ, au examinat totuși pricina în procedură de contencios administrativ și s-au expus și asupra fondului cauzei.

Avînd în vedere că eroarea judiciară descrisă mai sus, comisă de instanțele inferioare, poate fi corectată de instanța de recurs și avînd în vedere că instanțele s-au pronunțat corect asupra fondului cauzei, Colegiul consideră că nu există temei de a trimite pricina spre rejudecare.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul, că hotărârile judecătorești sunt legale și întemeiate, corespund circumstanțelor de fapt stabilite prin probele administrate și raportate la legea materială, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârile judecătorești.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

decide:

Se respinge recursul declarat de către Corneliu Chisilița.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 05 februarie 2014 și hotărârea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău din 24 octombrie 2013 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Corneliu Chisilița împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Elena Covalenco

Galina Stratulat